Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

L. S. JESPERSEN

SLÆGTEN FRA NØRGAARD

1. HEFTE

BRAMMINGE BOGTRYKKERI
1 9 3 2

SLÆGTEN FRA NØRGAARD

LIDT OM GAARDEN NØRGAARD I BØLLING OG SLÆGTEN, SOM STAMMER DERFRA

SAMLET AF

L. S. JESPERSEN

BRAMMINGE BOGTRYKKERI
1932

Slægtshistorie.

Man taler om Blodets Baand, der knytter Slægten sammen, og Ordsproget siger, at selv om Blodet er aldrig saa tyndt, det er dog tykkere end Vand. Men alligevel. Efterhaanden som Slægtens Medlemmer spredes, og Slægtsleddene bliver mange, kan Blodets Baand alene ikke bevare Forbindelsen. Der maa et nyt Bindeled til. Saa kommmer da Slægtshistorien og hjælper os med at holde Forbindelsen vedlige mellem Slægtstræets mange Grene. Den gør Mindet om de henfarne Slægter levende; den kan knytte de nulevende nærmere sammen, og den kan for kommende Slægter blive en værdifuld Arv, en Arv af gode Slægtsminder.

Denne lille Slægtshistorie kan kun berette om en jævn Bondeslægt, og det er smaat nok med Oplysninger om den ældre Slægt. Men der er dog Sammenhæng fra først til sidst. For den ældre Tids Vedkommende er det væsentligt kun Slægtens Hovedlinie, der er taget med, idet det vilde blive alt for omfattende, hvis Sideleddene skulde have været med. Det er kun sket, hvor Materialet har været nogenlunde let tilgængeligt.

Det er nu mit Haab, at den lille Slægtshistorie trods dens Mangler maa blive til Glæde for Slægtens mange og vidtspredte Medlemmer.

Ved Udarbejdelsen er benyttet enkelte Oplysninger fra Trap: Danmark. Men ellers er Stoffet især hentet fra Bølling Herreds Skifteprotokol, Skøde- og Panteboger fra Bølling og Hammerum Herreder, de forskellige Sognes Kirkebøger i Landsarkivet i Viborg samt mundtlige og skriftlige Oplysninger fra Slægten.

Sdr. Vilstrup Skole pr. Eltang 1931.

LUDV. JESPERSEN.

Som dybest Brønd gi'r altid klarest Vand,
og lifligst Drik fra dunkle Væld udrinder,
saa styrkes Slægtens Marv hos Barn og Mand
ved Folkets Arv af dybe, stærke Minder.
Din egen Dag er kort, men Slægtens lang;
læg ydmygt Øret til dens Rod forneden:
Aartusind toner op i Graad og Sang,
mens Toppen suser imod Evigheden!

Vi søger Slægtens Spor i stort og smaat,
i Flinteøksen efter Harvens Tænder,
i Mosefundets Smykke, plumpt og raat,
i Kirkens Kvadre, lagt af brede Hænder.
Hver skimlet Skrift, hver skjoldet Alterbog
har gemt et Gran af Slægtens Ve og Vaade;
nu skal de røbe mig, hvad Vej jeg drog,
og løfte mig en Flig af Livets Gaade.

J. Aakjær.

Nørgaard i Bølling.

Bølling Sogn er det mindste i Bølling Herred. Men det har næppe været det mindst betydelige, siden Herredet har samme Navn. Sognets Jorder er ret højtliggende og noget bakkede, mest bestaaende af Sandmuld. Der findes en Del Eng og Kærjord.

Indtil Udskiftningen fandt Sted i Slutningen af det 18. Aarhundrede, laa Sognets Gaarde samlede i Byer. I den Tid blev Byernes Jorder drevet i Fællesskab. Bymændene havde deres Agre Side om Side, og alt Arbejde maatte ske til samme Tid. Ved Udskiftningen fik hver Gaard sin Mark, og da begyndte saa Gaardenes Udflytning til Markerne.

I Vester Bølling By laa Gaarden Nørgaard, som vel har sit Navn af, at den laa nordligst i Byen. Gaarden er mange Hundrede Aar gammel, og Navnet er heller ikke nyt. Det nævnes dog ikke i Matriklerne af 1664 og 1688. Bølling Kirkebog er begyndt i 1703, og i den nævnes Navnet Nørgaard første Gang i 1710.

Oprindelig var Nørgaard en saakaldet Helgaard, og den havde efter Matrikuleringen 7 Td. 3 Skp. 1 Fdk. Hartkorn. Saa langt tilbage, som den kan følges, hørte den som Fæstegods til Brejninggaard i Brejning Sogn. Den har altsaa tilhørt denne

Gaards hyppigt skiftende Ejere. I 1726 købte Kommerceraad Chr. Siegfred Enholm Brejninggaard. Han solgte den i 1754 til Ritmester Hans Nicolaj Hoff. Denne solgte den i 1760 til Oberst, Baron Chr. Fr. Juel til Ryssensten, som beboede den; men i 1771 solgte han den til Amtmand, Etatsraad Peder de Albertin til Slumstrup. Amtmanden døde 1779. Hans Enke, Cathrine Kirstine de Albertin, født Folsach, ejede Brejninggaard til sin Død 1812; men hun frasolgte det meste af Bøndergodset 1794, og da blev ogsaa Nørgaard solgt til Selveje.

De nævnte Godsejere var vore Forfædres Herrer. Men da der hverken findes Fæstebreve eller Skiftebreve fra den Tid, kan man ikke faa noget Indblik i Fæsternes Forhold og Levekaar.

Vester Bølling By blev udskiftet i 1791, og man kan vel regne med, at Gaarden snart derefter er flyttet hen paa den Mark, der blev den tildelt ved Udskiftningen. Fra den Tid hørte Gaard og Mark sammen. Gaarden skal dog være flyttet en Gang senere, og da blev den saa lagt paa den Plads, hvor den endnu ligger. Paa Gaardens Mark findes flere Gravhøje, hvoraf en er meget anselig, og de har endnu undgaaet at blive udjævnet.

Gaarden og Slægten.

Meget tyder paa, at det i Aar (1931) netop er 200 Aar siden, vor Slægt kom til Nørgaard. Den boede der ikke i 1727, og den nævnes første Gang som boende i Nørgaard 1731. Selv om Aaret alt-

Skødet lyder saaledes:

»Søren Bork, kongl. Majestæts Byfoged i Ringkøbing og Herredsfoged i Bølling Herred, gør vitterlig, at Aar 1794 den 5. Juni lod Fru Etatsraadinde Albertin til Brejninggaard ved Auktion paa bemeldte Brejninggaard bortsælge en Del af sin Gaards Gods. Ved hvilken Auktion og derefter den 28. August samme Aar paafulgte Approbation Jesper Nielsen købte hans paaboede og i Fæste havende Gaard, Nørgaard i Vester Bølling By i Bølling Sogn og Bølling Herred, med Bygninger og Ejendomme til Hartkorn Ager og Eng 7 Td. 3 Skp. 1 Fdk. for Summa 600 Rdl. Da denne Købesum nu er betalt efter mig forevist Kvittering af Dato 1795, saa i allerunderdanigste Følge af kongl. allernaadigste Forordning af 19. Dec. 1693 om Auktionsværket i Danmark, sköder og overdrager jeg herved paa Embeds Vegne som Auktionsdirektør fra samme Etatsraadinde von Albertin og Arvinger til Jesper Nielsen og hans Arvinger bemeldte af ham paaboede og forhen i Fæste havende Gaard med Bygning og Ejendom, Ager og Eng, Hede, Kær, Mose og al tilhørende Ret og Herlighed, ligesom Formændene ejede samme efter Konditionerne til bemeldte Auktion, som Køberen er pligtig at opfylde og skal saaledes som derved bestemt er, fornævnte med sin Rettighed følge og tilhøre Køberen og hans Arvinger som et uigenholdelig Køb til evindelig Arv og Ejendom under Frue von Albertins og Arvingers faste Hjemmel efter Loven. For øvrigt er og Køberen formedelst dette Køb forpligtet i Henseende Udskiftningen og videre at opfylde Hans kongl. Majestæts allernaadigste Resolution af 29. Juli 1795, hvorved denne Handel er approberet, og i hvis Følge dette Skøde ogsaa udstedes paa 24 Skillings

Papir under min Haand og Signet, som derefter maa tinglæses.

Ringkøbing, den 18. December 1795.

S. Bork.

Læst i Retten paa Bølling Herredsting den 2. Februar 1796. S. Bork.

Protokolleret Folio 371 af Groos."

Nu var saa Jesper Nielsen blevet Selvejer.

Det er foran nævnt, at vor Slægt har boet paa Nørgaard siden omkr. 1730, og dette er rigtigt. Men vi maa dog huske paa, at Gaarden indtil 1791 og maaske lidt længere laa paa et andet Sted og ikke havde sin bestemte Mark. 1794 er det store Aar i Nørgaards Historie. Da blev den vor Slægts Eje og har været det siden.

Det var sikkert en god Handel, Jesper Nielsen gjorde, men maaske har han som Fæster haft en vis Ret til Køb for en meget rimelig Pris. Det kunde se ud til, at han efter Tidens Forhold har været en velstaaende Mand, siden han kunde betale Købesummen kontant. Af det følgende vil det dog fremgaa, at han ikke har ejet saa mange Penge. Han solgte nemlig straks Halvdelen af Nørgaard, og desuden tog han et Laan fra Brejninggaard.

Skøde.

»Underskrevne Jesper Nielsen, boende i Nørgaard i Bølling By, kender og herved vitterliggør, at jeg har solgt og afhændet, som jeg og herved sælger, skøder og aldeles afhænder fra mig og mine Arvinger til Christian Marcussen, boende her i Bølling, og hans Arvinger en Part af min fra Brejninggaard tilkøbte og paaboede Gaard, Nørgaards

Ejendom, bestaaende af Ager, Mark, Enge, Forte og Hede, saaledes som samme ved lovlig Opmaaling, Taksering og Beregning fra Gaarden separeret, Køberen udvist, samt ved Skel afmærket, har i Følge den af Landinspektør Lütken forfattede Beregning og derpaa erholdte kongl. Rentekammers Approbation Hartkorn 3 Td. 7 Skp. 1 Fdk. 1/3 Alb. Hvilken Ejendom, saaledes som meldt med dens Hartkorn, Rettigheder og Herligheder i Følge Loven og Anordningen skal fra Dato af tilhøre Christian Marcusssen og hans Arvinger, da den akkorderede Købesum er mig betalt med 465 Rdl. — siger fire Hundrede fem og tresindstyve Rigsdaler — og skal jeg eller mine Arvinger ingen videre Lod, Del eller Rettighed have til eller i bemeldte solgte Ejendom, men skal hjemle Køberen og hans Arvinger samme i alle Maader efter Loven. Dette mit udstedte Skøde, som uden foregaaende Varsel til Tinge maa læses og protokolleres, har jeg til Bekræftelse egenhændig underskrevet og formaaet Anders Nielsen og Niels Nielsen, begge paa Slumstrup, med mig at underskrive til Vitterlighed.

Nørgaard i Bøllingby, den 20. Dec. 1795.

Jesper Nielsen.«

Til Vitterlighed underskriver Anders Nielsen og Niels Nielsen, at ingen Købekontrakt, skriftlige Konditioner eller sligt dette Køb angaaende har været oprettet imellem os eller nogen paa vore Vegne. Det bevidner vi Køber og Sælger herved og i fornøden Fald med Ed kan bekræfte.

Datum ut supra*).

Jesper Nielsen. Christen Marcussen.

*) Dato som ovenfor.

Læst i Retten paa Bølling Herredsting den 2. Februar 1796. S. Bork.

Protokolleret Folio 374 og 75 af Groos."

Obligation.

»Underskrevne Jesper Nielsen, boende i Nørgaard i Bølling By, tilstaar herved, at jeg er skyldig til S. T. Fru Etatsraadinde v. Albertin til Brejninggaard den Summa 150 Rdl. — siger et Hundrede og halvtredsindstyve Rigsdaler — som jeg i dette Aars Snapsting til Laans modtaget haver.

Nørgaard, den 17. Dec. 1795.

Jesper Nielsen.«

Summen skulde forrentes med 4 Procent, og som Sikkerhed blev Ejendommen Nørgaard med dens Tilliggende pantsat.

Nu maatte vel Jesper Nielsen sidde som en holden Mand, da han havde Halvdelen af Nørgaard med Bygninger til en Pris af kun 135 Rdl., selv om han ogsaa havde dette Laan paa 150 Rdl.

Men han solgte dog endnu en Stump fra Gaarden i 1796, nemlig en Eng, kaldet Stenvad, »som er to Dages Slet«, til Jens Madsen Møller i Bølling for en Købesum af 90 Rdl. For de to Tønder Land Eng fik han omtrent lige saa meget, som den halverede Nørgaard stod ham i.

1796 mistede Jesper Nielsen sin Hustru, og der blev holdt Skifte efter hende. Af dette Skifte faar vi Besked om de økonomiske Forhold paa Nørgaard:

»Anno 1796, den 3. Dec., indfandt sig paa S. T. Hr. Etatsraad og Amtmand Hansens Vegne underskrevne hans Fuldmægtig Villads Mehl i Bølling Sogn og By hos Enkemand og Selvejer Jesper Niel-

sen, hvis Hustru, Sidsel Christiansdatter, ved Døden er afgangen, for der med tvende Vurderings- og Vitterlighedsmænd, nemlig Sognefogden Niels Thomsen og Christian Markussen af Bølling, at foretage et lovligt Skifte efter bemeldte afdøde Kone, som i Ægteskab med Enkemanden har avlet og efterladt sig følgende Børn, saasom:

1. en Søn Christian 6 Aar
2. en dito Søn Niels 1 Aar
3. en Datter Anne 4 Aar gl.

Ved Forretningen var til Stede Enkemanden paa egne Vegne, tillige som Formynder efter Loven for Børnene, samt som Tilsynsværge for dem Jens Madsen Møller i Bølling paa Niels Christiansen Gade i Tarm, som Morbroder, hans Vegne og efter hans Begæring i hans lovlige Forfald, hvor der blev forrettet saaledes som følger.

Dernæst blev gjort et nøje Overslag over dette Stervboes*) Ind- og Udbo med Besætning, som efter Vurderingsmændenes bedste Skønsomhed blev ansat og vurderet for 160 Rdl.

Stervbostedet, som nu staar for Hartkorn 2 Td. 7 Skp. 3 Fdk. $1^{13}/_{15}$ Alb., blev med paastaaende Bygninger og tilhørende Ejendomme vurderet for 200 Rdl., som er alt, hvad Boet er ejende, og som saaledes bedrager sig til 360 Rdl.

Derimod hefter der Gæld paa Boet saaledes: 1. Er Enkemanden bortskyldig til S T. Fru Etatsraadinde Albertin til Brejninggaard mod første Prioritetsret i Stervbogaarden ialt den Summa 150 Rdl. 2. Anmeldte Enkemanden at være bortskyldig til en og anden efter Optegning, som alle tilstedeværende vidste forholdt sig rigtig, ialt 120 Rdl.

---

*) Dødsbo.

Summa Stervboets Gæld og Besværing 270 Rdl. Igen i Behold 90 Rdl., hvoraf Enkemanden tilkommer det halve og Børnene det andet halve med 45 Rdl. til Deling efter Loven, saasom:

1. Sønnen Christian Jespersen en Broderlod 18 Rdl.
2. — Niels Jespersen ligesaa 18 Rdl.
3. Datteren Anne Jespersen en Søsterlod 9 Rdl.

Tilsammen Børnenes Mødrenearv 45 Rdl., hvilke Arvelodder Faderen i allerunderdanigst Følge Reskriptet 17. Dec. 1700 maa anvende til Børnenes Opdragelse og gode Nytte.

Desuden erklærede Faderen at ville give hans Datter i Tiden en god Sengs Klæder eller i dets Sted 12 Rdl. i rede Penge. For Resten lovede Enkemanden ej alene at drage Omsorg for Børnenes kristelige Opdragelse, men endogsaa at betale den paa Boet hvilende Gæld uden Skifteforvalterens Ansvar i mindste Maade. Paa Grund af det forestaaende blev hele Boet, ligesom det nu forefindes, herved overdraget Enkemanden Jesper Nielsen til fuldkommen fri Raadighed, og saaledes er hermed dette Skifte sluttet og tilendebragt.«

(Underskrifterne).

Til de foretagne Vurderinger kan der vel siges, at de maa have været meget lave. Naar Nørgaard med Bygninger kun blev sat til 200 Rdl., medens godt Halvdelen af Gaardens Jorder to Aar i Forvejen var solgt for 465 Rdl., kan det ikke have været Handelsværdien, og det samme gælder sagtens ogsaa for Indbo og Besætning.

Den 10. Juni 1805 købte Jesper Nielsen, Nørgaard i Bølling By, hans paaboede Gaards Andel af Bølling Sogns Konge- og Kirke-, Korn- og Kvægtiende. Købesummen — 270 Rdl. — betaltes til Sælgeren, Landvæsenskommissær Rosenvinge til Slumstrup.

Endelig viser Skødet af 1831, som senere omtales, at han havde købt et Par Engstykker, henholdsvis i 1801 og 1819.

Jesper Nielsen døde 1820, og den 6. Oktober s. A. blev der afholdt Skifte paa Nørgaard. Derved var til Stede den afdødes efterlevende Enke Johanne Kirstine Enevoldsdatter med Lavværge, Niels Andersen, Toftgaard.

»Enken angav, at hendes afdøde Mand havde været i Ægteskab tvende Gange, førend han kom i Ægteskab med hende, og at der af hans andet Ægteskab var følgende endnu levende Børn, nemlig:

1. en Søn Christian, myndig, opholder sig i Christiansfeld.
2. en Søn Niels, opholder sig her i Stervbogaarden.
3. en Datter Anne, gift med Claus Thuesen i Fjelstervang, Vorgod Sogn,

hvilke myndige Arvinger allerede har givet Afkald. Derimod har den afdøde og Enken følgende fælles Børn af deres Ægteskab. nemlig:

1. en Søn Enevold, 18 Aar.
2. en Datter Sidsel Cathrine, 22 Aar, ugift.

Boets Ind- og Udbo og Besætning blev derpaa registreret og vurderet saaledes:

Samtlige tilstedeværende erklærede, at naar Ind- og Udbo og Besætning sattes til samme Værdi, som samme var ansat for ved Skiftet den 2. Dec. 1796 efter Mandens anden Kone, nemlig 256 Rdl. rede Sølv, kunde dette være passende.

Ligeledes kunde Vurderingsmændene ej heller skønne rettere, end at Stervbogaarden med Byg-

ninger og Jorder, Hartk. 2 Td. 7 Skp. 3 Fdk. $1^{18}/_{15}$ Alb., kan ansættes til samme Sum, som den var ansat til fornævnte Tid, nemlig 320 Rdl. rede Sølv. Men da Stifsønnen af Enken, Christian Jespersen, har tilgode og indestaaende med Panteret i Ejendommen en lige Sum, 320 Rdl. rede Sølv, saa bliver der altsaa intet derfra til Deling.

De 256 Rdl. deltes derpaa saaledes, at Enken fik Halvdelen, 128 Rdl. Hver af Sønnerne fik 32 Rdl., og de to Døtre fik hver 16 Rdl. De af de tre myndige Arvinger af andet Ægteskab meddelte Afkald blev modtagne til Indlemmelse i Pantebogen.

Enken med Lavværge forbandt sig til nærmere at udbetale den mindreaarige Søns Arvelod, ligesom ogsaa den umyndige Datters Arvelod til Værgen, naar det maatte forlanges. Enken og de øvrige Vedkommende forbandt sig ogsaa til at holde Skifteforvalteren fri for Ansvar for hvilken som helst Fordring paa den afdøde og Boet, hvorhos de tillige erklærede, at de tilfulde var forvissede om, at der ingen Fordringer var i Boet. Stervboet med Ind- og Udbo og Besætning blev derpaa overgivet Enken som hende nu ejende og tilhørende, og dette Skifte blev saaledes sluttet.«

Man vil lægge Mærke til, at Summerne er meget større end i 1796, skønt der skrives, at det var samme Værdi. Det maa skyldes en ny Møntværdi. I Mellemtiden havde der været Statsbankerot, og efter den kom den ny Møntværdi, saa 10 Rdl. i 1796 var det samme som 16 Rdl. i 1820.

Det ses, at Gælden til Brejninggaard var betalt. Men i Stedet havde Sønnen Christian faaet Panteret i Gaarden for 320 Rdl. Hvorledes dette er gaaet til, kan der intet oplyses om.

Af Skiftet faar man den Oplysning, at han opholdt sig i Christiansfeld, da Skiftet fandt Sted. Han maa altsaa have hørt til Brødremenigheden, som paa den Tid havde en hel Del Tilhængere paa Skernegnen*). Maaske har ogsaa andre af Familien hørt til denne Menighed; men herom haves der dog ingen Oplysninger.

Jesper Nørgaards Enke, *Johanne Enevoldsdatter*, ejede Gaarden til 1831, da hun tilskødede den til sin Søn *Enevold Jespersen*. Til Gaarden hørte en Eng i Sønderkær i Skern, købt 1801, Hartkorn 2 Skp. 2 Alb., og en Eng paa Neder Røj i Skern, udparcelleret fra Engsig i Skern 1819, Hartkorn 3 Skp. 2 Fdk. $1^1/_8$ Alb. Gaardens samlede Hartkorn var 2 Td. 6 Skp. 2 Fdk. $^3/_5$ Alb. Købesummen 350 Rdl.

Skønt der var købt mere Jord, var Hartkornet dog blevet mindre. Det maa jo skyldes den ny Matrikel, ved hvilken Hartkornet de fleste Steder blev nedsat.

Enevold Jespersen boede i Nørgaard til sin Død i 1884. Men da havde han dog for adskillige Aar siden afstaaet Gaarden til Sønnen *Jesper Chr. Enevoldsen* (Jesper Nørgaard). Det var antagelig omkring 1866, og Forældrene gik da paa Aftægt. Jesper Nørgaard ejede Gaarden til sin Død 1915, og saa gik den over til hans Enke af andet Ægteskab, *Kirsten Nørgaard*, som endnu ejer den.

---

*) Se herom Harsyssels Aarbog 1910.

Bølling Kirke.

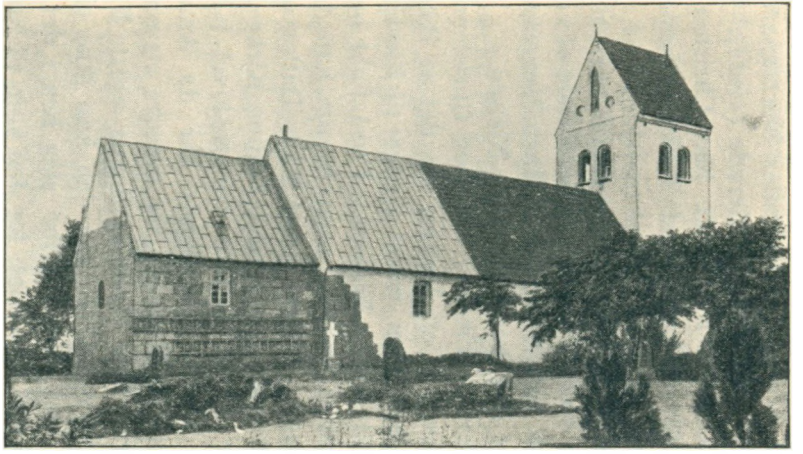

I den er mange af Slægten døbt, konfirmeret og gift. Omkring den fandt de det sidste Hvilested.
Kirkens Taarn er først opført i 1916, skænket af Gdr. Peder Gravesen Sand, St. Kragmose.

Slægten i Nørgaard.

1731 træffes vor Slægt første Gang som boende i Nørgaard. Bølling Kirkebog fortæller, at 1731, den 20. Decbr., blev Hans Esgesen Kragmose trolovet med Kirsten Niels Datter Nørregaards. Den 3. Juni 1732 blev de copulerede (viede). Og ligeledes: 1732, den 18. Marts, blev Christen Nielsen Mae (Maade) trolovet med Wibecke Jespersdatter Nørregaard.

Der kan vist ikke være Tvivl om, at Kirsten Nielsdatter var en Søster til den første af vor Slægt, der nævnes paa Nørgaard, Jesper Nørgaard. Han har sikkert nok heddet Jesper Nielsen.

Den forrige Fæster, Christen Christensen, var gift med Anna Niels Datter, saa det er ikke utænkeligt, at hun har været Søster til Kirsten Nielsdatter og til Jesper Nielsen. I saa Fald har de to Fæstere været Svogre; men herom kan dog intet bestemt siges. Denne Anna Niels Datter og Christen Christensen blev viet i Bølling Kirke 19. Jan. 1710, efter at de forhen var trolovet i Herning (Hanning) Kirke. Rimeligvis har da Anna Niels Datter været fra Hanning, og maaske stammer vor Slægt derfra. Men Hanning Sogns ældste Kirkebog begynder først i 1719, saa den kan ikke give Oplysninger. Det maa derfor staa hen i det uvisse, hvor vor Slægt har boet, før den kom til Nørgaard. Sikkert er det, at den i 1731 bor paa Nørgaard, og at den maa være kommet der enten i dette Aar eller et af de nærmest foregaaende. Om det skyldes Fæstebytte mellem de to — maaske beslægtede — Fæstere, eller hvordan, ja, det bliver nærmest Gætteværk. De første af Slægten, vi med Sikkerhed kender. bliver saaledes:

Jesper Nørregaard,
født 1679; død 20. Febr. 1749. Gift med Kiersten Nielsdatter, født 1677; jordet 5. Maj 1745.

Af deres Børn kendes kun:

I. Wibecke Jespersdatter, der som foran nævnt blev gift med Christen Nielsen Mae (eller Maade).

Børn:

1. Kiersten Christensdatter, døbt 31. Maj 1733.
2. Ane Christensdatter, døbt 24. Juli 1735.
3. Jesper Christensen, døbt 17. Marts 1737.
4. Navnløs Søn, begravet 1741.
5. Cornelius Christensen, døbt 6. Marts 1743.

Wibecke blev begravet 23. Dec. 1770.

II. **Niels Jespersen Nørregaard,** født 1717. Gift med Birthe Nielsdatter Keelsig, født 1723. Af Kirkebogen: »1746, Tirsdagen den 13. Dec., blev Niels Jespersen Nørregaard trolovet med Birthe Niels Datter Keelsig. Torsdagen den 2. Febr. 1747, som var Kyndelmissedag, stod deres Bryllups Højtid.«

Børn:

1. Niels Nielsen, døbt 13. Sept. 1747, begravet 4. Marts 1749.
2. Niels Nielsen, døbt 3. April 1749.
3. Gyde Sophie, døbt 24. April 1751. Hun er sagtens opkaldt efter Præstens Datter af samme Navn, der døde 1748, kun 20 Aar gammel. Gyde Sophie blev 20. Okt. 1782 gift med Christen Gravesen Kragmose. 3. August 1783 fik de Sønnen Gravers døbt. Men Gyde Sophie døde snart efter, begravet 17. Aug. 1783.

4. Kiersten, døbt 25. Okt. 1753. Gift 4. Dec. 1783 med sin afdøde Søsters Mand, Christen Gravesen. (En Datter, Gyde Sophie, døbt 3. Nov. 1784).
5. Jesper Nielsen, døbt 17. Marts 1756.
6. Peder Nielsen, døbt 6. Maj 1759.
7. Niels Nielsen, døbt 20. Febr. 1763.
8. Anna Nielsdatter, døbt 4. Juni 1769.

Niels Jespersen døde 30. Marts 1788; hans Hustru begravet 8. Maj 1800.

Jesper Nielsen Nørregaard,

gift med Anna Nielsdatter, født 1762. De havde to Børn, Niels, født 2. Dec. 1786, død 10. Jan. 1787, og Birthe Marie, født 18. April 1788, død 18. Juni s. A. Anna Nielsdatter døde snart efter. Kirkebogen melder herom: »Onsdagen den 24. Juli 1789 døde Jesper Nielsen Nørregaards Hustru Anna Nielsdatter, 27 Aar gl. Født i Føns Sogn i Fyen. Begravet den 31. Juli (med Ligprædiken).« Det er ret mærkeligt, at denne fynske Pige var kommet helt til Vestjylland. I de Tider flyttede Folk ellers ikke ret vidt omkring. Ogsaa Præsten har anset det for en Sjældenhed, idet han anførte hendes Fødested i Kirkebogen, hvad han i Almindelighed ellers ikke gjorde.

Jesper Nielsen var ikke Enkemand ret længe. Hans anden Hustru var Sidsel Nielsdatter fra Tarm. Hun skulde heller ikke blive gammel, idet hun allerede døde 1796, den 23. Oktober, 32 Aar gl. Kort Tid efter blev Jesper Nielsen gift tredie Gang. Det var med Johanne Kirstine Enevoldsdatter fra Aadum. Jesper Nielsen døde den 3. Maj 1820 i en Alder af 64 Aar, og Kirkebogen anfører som Dødsaarsag Brystsyge. Hans tredie Hustru overlevede

ham i mange Aar, idet hun først døde den 4. Juni 1853.

Børn af andet Ægteskab:

I. Christian Jespersen, døbt 16. Okt. 1790. Han opholdt sig i 1820 i Christiansfeld. (Ved Forespørgsel til Brødremenigheden oplyses det derfra, at der intet findes om ham i Menighedens Arkiv).

II. Anne Jespersdatter, født 9. Jan. 1793. (Se Slægten i Fjelstervang.)

III. Niels Jespersen, født 14. Juli 1795. (Se Slægten fra Toustrup.)

Børn af tredie Ægteskab:

IV. Sidsel Cathrine Jespersdatter, født 26. Juni 1798. Hun blev den 23. Maj 1825 gift med Gaardmand Anders Nielsen, Toftgaard (Søn af Niels Andersen, Toftgaard).

Deres Børn:

1. Niels Andersen, født 13. Dec. 1826.
2. Jesper Andersen, født 11. Sept. 1829.
3. Christian Andersen, født 14. April 1832.
4. Johanne Andersdatter, født 30. Juni 1834.
5. Peder Andersen, født 16. Sept. 1837.

V. Enevold Jespersen, døbt 3. Juli 1802.

Enevold Jespersen

blev 24. Okt. 1829 gift med en Datter fra Dejbjerglund, Kjersten Christiansdatter. Det har nok været et fint Giftermaal; men Enevold Jespersen var vist ogsaa en anset Mand. Han fik Skøde paa Nørgaard 1831. I 1841 var han Sognefoged, og det var han vist til sin Død. Han døde som Aftægtsmand i Nørgaard den 6. Sept. 1884.

De havde følgende Børn:

I. Johanne Kjestine Enevoldsdatter, født 19. Aug. 1831. Hun blev 18. Okt. 1857 gift med Niels Hansen Esbensen. De boede først i Hemmet, senere i Toftgaard i Bølling. Derfra flyttede de til Tarm, hvor N. H. Esbensen døde. Hans Hustru flyttede saa til Bølling, hvor hun døde.

Børn:

1. Maren Esbensen, født 10. Maj 1866.
2. Kirsten Esbensen, født 7. Febr. 1868.
3. Enevolddine Marie Esbensen, født 4. Sept. 1870.
4. Enevold Esbensen, født 14. Sept. 1871.
5. Karen Esbensen, født 3. Juni 1874.

II. Christian Enevoldsen, født 14. Jan. 1835. Han blev gift med Margrethe fra Egvig i Borris. Snart efter maatte Christian Enevoldsen i Trøjen for at deltage i Krigen 1864. Ikke længe efter hans Hjemkomst fra Krigen døde hans Hustru, og samtidig døde en lille Søn, de havde, af en meget ondartet Halssyge. Chr. Enevoldsen blev senere gift med Johanne Jepsen fra Engsig i Skern. Chr. Enevoldsen (kaldet Nørgaard) boede i Hanning. Paa sine gamle Dage flyttede han til Skern, hvor han opholdt sig hos en Datter, og der døde han.

Deres Børn:

1. Margrethe Enevoldsen.
2. Enevold Enevoldsen.
3. Ane Enevoldsen,
4. Thomas Enevoldsen.
5. Bodil Enevoldsen.
6. Kirsten Enevoldsen.
7. Johannes Enevoldsen.

III. **Jesper Christian Enevoldsen,** født 2. Maj 1841. Ogsaa han var med i Krigen 1864. Snart efter Krigens Slutning overtog han antagelig Nørgaard, og han blev gift med Maren Vad Christensen, som døde 8. Marts 1872. Han indgik senere Ægteskab med Kirsten Vestergaard Sørensen, Datter af Søren Christensen, Astrup. Hun er født 22. April 1852.

Nørgaard i Bølling.

Børnene af første Ægteskab:

1. Enevold Jespersen, født 5. Febr. 1867.
2. Christian J. Nørgaard, født 3. April 1869.
3. Kirsten Jespersen, født 11. Marts 1870.
4. Kirsten Marie Jespersen, født 15. Apr. 1871.

Børnene af andet Ægteskab:

5. Søren Jespersen, født 15. Maj 1880 (død 1898).
6. Maren Nørgaard, født 29. Sept. 1882.
7. Anne Nørgaard, født 21. Nov. 1885.

8. Christian Astrup Nørgaard, født 24. Marts 1888.
9. Niels Hansen Nørgaard, født 7. Aug. 1890.
10. Kirsten Nørgaard, født 16. Marts 1893.

Jesper Nørgaard blev Sognefoged efter Faderen; men han havde kun Bestillingen i faa Aar. I Provisorietiden nægtede nogle af Gaardmændene i Bølling at betale deres kgl. Skat, og saa skulde de pantes. Men det vilde Jesper Nørgaard ikke være med til, og saa frasagde han sig Sognefogedbestillingen. Han døde 4. Sept. 1915. Siden har hans Enke, Kirsten Nørgaard, ejet den gamle Slægtsgaard, som indtil da havde været fæstet og ejet af Søn efter Fader i henved 200 Aar.

Slægten i Fjelstervang.

Anne Jespersdatter (se Side 21) blev gift med Claus Thuesen i Fjelstervang, Vorgod Sogn. Slægten Clausen er en af de gamle Slægter i Fjelstervang, hvor den er truffet boende i omkr. 150 Aar*).

De havde følgende Børn:

1. Anne Kirstine Clausen, født 1. Nov. 1820.
2. Thue Clausen, født 28. Jan. 1823.
3. Jesper Clausen, født 12. Juli 1826.
4. Niels Clausen, født 21. August 1829.
5. Christian Clausen, født 20. Juni 1832.
6. Ane Kirstine Clausen, født 21. Maj 1834.

*) Meddelt af pens. Lærer Madsen-Vorgod.

Af disse Børn døde de fire som Børn eller helt unge, og kun Nr. 2 og 6 blev gift.

Ane Kirstine blev gift med Mads Videbæk Christensen, Lundager i Tjørring.

Thue Clausen, gift med Sidsel Marie Jensdatter, havde følgende Børn:

I. Ane Clausen, født 8. Febr. 1860, gift med Niels Meldgaard Pedersen, født i »Skovhus«, Birk, Gellerup Sogn, 3. April 1855.

Børn:

1. Christine Pedersen, født 8. Juli 1878. Bor i Fjelstervang. Gift med Christen Madsen, Lærkedalen.
2. Sidsel Marie Pedersen, født 23. Juli 1881. Gift med kgl. Biløber Jens Abildtrup Madsen, Søn af Christen Ølgod Madsen af Videbæk. Født i Nybo, Nøvling Sogn, 17. April 1870 (død i København 10. Dec. 1916).
3. Else Marie Pedersen, født 13. Sept. 1883. Opholder sig i Amerika. Gift med Jens Christian Abildtrup (Broder til ovennævnte).
4. Peder Skovhus Pedersen, født 19. Septbr. 1887. Ligeledes i Amerika, gift.
5. Thora Pedersen, født 2. Jan. 1889. Gift med Christen Jensen af Havnstrup. Bor i Fjelstervang.
6. Dagny Pedersen, født 16. April 1891. Gift med Bagermester Georg Kloster i Aastrup ved Raarup.
7. Claudine Pedersen, født 28. Juni 1893. Bor i Fjelstervang. Var gift med Christian Mølby, som døde 20. April 1931.
8. Thue Clausen Pedersen, født 5. Nov. 1896. Gift med Marie Jensen af Haunstrup og bor i Haunstrup.

9. Petrine Pedersen, født 29. Novbr. 1900.
10. Meta Pedersen, født 11. Maj 1902.
11. Dorthea Pedersen, født 21. Aug. 1904. Gift med Gdr. Aage Jørgensen, Voldtofte paa Fyn.

II. Jens Christian Clausen, født 6. Jan. 1862. Han overtog Fødegaarden i Fjelstervang. Gift med Ane Johanne Jensen fra Videbæk (Datter af Gdr. Chr. Jensen). Født 29. Jan. 1874. Jens Chr. Clausen havde i Aarenes Løb mange offentlige Tillidshverv. Han var saaledes Medlem af Vorgod Sogneraad 1909—17 og 1925—29. Især mindes han for sin Hjælpsomhed mod dem, der sad i smaa Kaar. Ved sin Død 28. Maj 1931 fik han et smukt Eftermæle*).

Børn:

1. Sidsel Marie Clausen, født 19. Maj 1898.
2. Christian Thorvald Clausen, født 29. Jan. 1900.
3. Johannes Clausen, født 4. Dec. 1902.

III. Else Marie Clausen, født 16. April 1864. Var i mange Aar Værtinde paa Højskolehjemmet i Herning. Byggede derefter »Det ny Højskolehjem« ved Banegaarden, og det drev hun, indtil hun i Foraaret 1931 solgte det. Bor i Herning i et Hus, hun har bygget sig.

IV. Claus Clausen (død som Barn).

V. Claus Thue Clausen (død som mindreaarig).

*) „Herning Folkeblad" 30. Maj og 3. Juni.

Slægten fra Toustrup.

Niels Jespersen fra Nørgaard i Bølling blev den 11. November 1821 gift med Birgithe Sophie Thygesdatter fra Egeris Mølle i Vium. Hun var ud af en gammel Møllerslægt, som i lang Tid havde boet i Egeris Mølle. I 1746 nævnes Mads Møller og Birgithe Sophie, og i 1785 nævnes Thyge Møller og Hustru Mette Kirstine Christensdatter. De havde tre Sønner, hvoraf den ældste, Mads Thygesen, overtog Møllen, og Datteren Birgithe Sophie, der blev gift med Niels Jespersen. Hun var født 14. Januar 1801. I Kirkebøgerne kaldes hun skiftevis Birgithe Sophie og Birthe Sophie, og man kan se, at det samme er Tilfældet med de Børnebørn, som er kaldt op efter hende, idet nogle kom til at hedde Birgithe og andre Birthe. Ved hendes Daab, som er indført i Vium Kirkebog, kaldes hun Birgithe Sophie, og det er altsaa hendes rigtige Navn.

Da de blev gift, boede Niels Jespersen i Tiphede, Timring Sogn, hvor han ejede en Gaard. Hvis de har boet i Tiphede efter Brylluppet, kan det kun have været ganske kort Tid; thi deres ældste Barn er født i Vorgod 1822. Da var Niels Jespersen Ejer af Gaarden Søndergaard i Vorgod. Der boede de til 1834. 13. Oktober 1832 fik Niels Jespersen Tilladelse til at udstykke Gaarden, og i dette og det følgende Aar bortsolgtes Gaarden delt i 8 Parceller, dog saaledes, at der, som Loven krævede, blev en Hovedparcel paa mindst 1 Td. Hartkorn. Hovedparcellen med paastaaende Bygninger og 4 Fag Hus i Vorgod By, Hartkorn 1 Td. 1 Skp. 3 Fdk. 1 Alb., solgtes for 240 Rdl. rede Sølv til vel-

agte Søren Lassen af Vester Herreborg. Hele Ejendommen kostede ialt 1100 Rdl.

Den 16. Maj 1834 fik Niels Jespersen Skøde paa Store Toustrup i Snejbjerg Sogn (tinglæst 4. Okt. s. A.), og der fik han sin egentlige Manddomsgerning. Af denne Grund kaldes den her behandlede Gren af Slægten for Slægten fra Toustrup, selv om de fleste af Børnene blev født i Vorgod.

Fæsterne og Ejerne af Nørgaard i Bølling hed skiftevis Jesper Nielsen og Niels Jespersen. Efter denne Regel skulde Niels Jespersen altsaa have haft Nørgaard, og han var vist ikke tilfreds med, at han ikke fik den. Men Stedmoderen vilde selvfølgelig have, at hendes Søn skulde eje Gaarden, og saadan blev det. Der fortælles, at naar Niels Jespersen senere besøgte Stedmoderen og det gamle Hjem, kunde han ikke lade være at hentyde til dette, idet han sagde til hende: »Du æ wal gue ve lille Jenvold?« Han mente vel sagtens, at hun var lidt for god ved Halvbroderen.

Meget ved vi for Resten ikke om Bedstefaders Liv og Virke. Alle Børnene er for længst døde, og selv de ældste af Børnebørnene har knap nok kendt deres Bedstefader.

En virksom Mand var han sikkert alle sine Dage. Der er sagt om ham, at han ofte førte Processer, og det er vist rigtigt nok. Det kunde tyde paa en stejl Natur. Men maaske var det dog kun Udslag af en Tilbøjelighed, som i de Tider var mere udbredt end nu om Dage.

I 1847 var Niels Jespersen udnævnt som Taksationsmand ved en Taksation i Amtrup. Dette tyder paa, at han nød Anseelse inden for sit Sogn. Kun et enkelt Træk; men det kunde maaske nok udfyldes med flere.

Ved en løselig Gennemgang af Hammerum Herreds Retsprotokol for Aarene 1848—50 ses det, at han to Gange var indviklet i Processer, og det fremgaar, at han var godt inde i den Slags Sager.

I 1848 havde Christen Hauge i Fonvad indstævnet Niels Jespersen for Snejbjerg Forligskommission i Anledning af nogle Tønder Rug, som Niels Jespersen havde købt, og Sælgeren syntes, at det varede for længe med Betalingen N. J. mødte ikke for Forligskommissionen, og saa blev han indstævnet for Hammerum Herreds Ret. Her forklarede han, at han ikke var mødt, fordi han var indstævnet med for kort Varsel. Det viste sig at være rigtigt, og Sagen blev alene i Følge deraf afvist. En noget indviklet Sag havde han i 1850 med en Mand i Ljørring. Handelen drejede sig baade om Rug, Uld, Kalveskind og Brændevin, saa der har været Handelsblod i Niels Jespersen. Store Ting var der ikke de to imellem, og de blev da ogsaa forligte. Det ses, at et Lispund Uld havde samme Værdi som otte Kalveskind, nemlig 4 Rdl., og at Brændevin kostede 12 Skilling pr. Pot a 8 Grader.

Efter Matrikulen af 1844 ejede Niels Jespersen Nr. 1 a Toustrup, Hartk. 3 Td. 2 Skp. $2^3/_4$ Alb., Nr. 1 g Toustrup, Hartk. 1 Skp. 1 Fdk. $1^3/_4$ Alb., Nr. 25 a Snejbjerg, Hartk. 4 Skp. 3 Fdk. $2^1/_2$ Alb., Nr. 25 e Snejbjerg, Hartk. 1 Skp., og Nr. 6 f Amtrup, Hartk. $3^1/_2$ Fdk. Maaske havde han endnu flere Jordstykker. I Hovedskattelisten af 1837 nævnes N. Jespersen som Ejer af »Toustrup-Stenbjerg«. Flere Parceller blev udstykket fra Toustrup, nemlig Numrene fra 1 b til 1 g. N. J. udstykkede fra Vorgod, og han udstykkede fra Toustrup. Men det var ogsaa i en Tid, da Udstykningen tog Fart, og han har nok haft Lyst til at tumle med den Slags.

Niels Jespersen ejede Toustrup til 1853, da han skødede Gaarden, Hovedparcel Nr. 1, til sin ældste Søn, Thyge Peder Nielsen. Gaarden havde 3 Td. 2 Skp. $2^3/_4$ Alb. Hartkorn, og Købesummen var 1600 Rdl. rede Sølv samt Aftægt til Sælgeren og hans Hustru.

Han maa dog have taget noget af Jorden fra Gaarden, og han gik ikke paa Aftægt. I Folketællingslisten for 1855 nævnes han som Husmand, og det blev han vist ved at være til sin Død.

Paa hans gamle Dage kom en gudelig Vækkelse til Snejbjerg Sogn, og N. J. var en af de første, som sluttede sig til Bevægelsen*).

Den 8. August 1858 døde Bedstemoder, og efter Tidens Skik blev der lavet et »Gravminde«, et skrevet Digt med forskellige Forsiringer, beregnet til Indramning. Digtets Forfatter har vel været Egnens Husflidsdigter, hvem det saa siden har været. Skønt det ikke fortæller særlig meget, anføres det dog her, da den Slags nu snart er Sjældenheder.

Gravminde

over den her i Livet elskede og agtværdige, nu i Herren hensovede salige Kone

Birgithe Sophie Thygesen

i Toustrup i Snejbjerg Sogn. Fred med dit Støv! Gud velsigne dit kærlige Minde!

Farvel min kjære Ægtemage!
Farvel! I mine Børn kjær.
Farvel Enhver, som mig ledsager!
Som samles til min Jordefærd.
I ser mig ikke, jeg er død.
Nu er jeg fri for ald min Nød.

*) J. Gøtzsche: „Livsrørelser“ Side 74.

Min Mand og Børn maa mig savne,
Som lægger her i Dødens Baand;
Betænk hvor tidt jeg har jer favnet
Og rækket ud en hjælpsom Haand.
Endskjøndt jeg har i mange Aar
Henlevet udi svage Kaar.

Vel er I voxne og opdragen
Og Verden for Jer aaben staaer.
Min Mand, som ene er tilbage,
Hvem skal ham Hjælp og Trøst formaae?
I mine Børn! kom i Hu!
O! glem Ham aldrig, ikke nu.

Betænk hans Dage ere mange,
Og han har banet Eders Vej.
Det er det sidste, jeg forlanger,
Dertil I siger ikke Nej.
Saa gaar jeg bort og ønsker Fred!
Vi samles skal i Evighed!!!

Bedstemoder blev altsaa kun 57 Aar, og det fremgaar af »Diglet«, at hun da havde været svag i mange Aar. Bedstefader overlevede hende kun i knap tre Aar, idet han døde 19. Juni 1861. Ogsaa han fik sit »Gravminde« prentet, ganske svarende til Bedstemoders.

Gravminde

over den her i Livet elskede og agtværdige, nu i Herren hensovede salige Mand

Niels Jespersen

født i Bølling 1796*). I Aaret 1821 indgik han i Ægteskab med hæderlige Pige Birgithe Sophie Thygesen af Jægeriis Mølle, og levede med hende et kristeligt og kjærligt Samliv i omtrent 39 Aar, hvilket

*) Det var 1795.

Herren velsignede med 9 Børn. Efter længere Tids Svaghed bortkaldtes han af Livets og Dødens Herre den 19. Juni 1861 i en Alder af 65 Aar, elsket, savnet og begrædt af sine efterladte Børn og Venner. Fred med hans Støv!

1.
Saa hvil da sødt i Gravens Gjemme,
For Verdens Møje er Du fri.
Døe! sagde med almægtig Stemme,
Din Gud, som stod Dig trolig bi.
For Smerterne Du Lindring fandt
og Ærens sande Krone vandt.

2.
Du atter nu igien forenet
Er med din forudgangne Viv.
Den hulde Frelser har forlenet
Jer Fryd udi det andet Liv.
Der I ei mere skilles skal,
Men glædes udi Himlens Sal.

3.
De kiære Børn, Du efterlader,
Nu Vemodstaarer fælder her.
Du var for dem saa god en Fader,
De havde dig saa saare kjær.
Det trøste dem i deres Sorg,
I ses i Himlens glade Borg.

4.
Farvel i Dag de alle siger
Dig nu i denne tavse Stund.
Gud samle os i Himmerige
Med salig Fryd i hans Paulun.
Tak Fader! for din Omhu her.
Gud lønnne dig i Evighed!

5.
Men kjære Børn sørger ikke;
Thi Jesus naadig var mod mig.
Det var hans Værk, han det beskikket
og tog mig ind til Himmerig,

Hvor jordisk Jammer eller Nød
Ei findes udi Frelsens Skjød.

Farvel og Tak for Eders Pleje.
I viste mig udi min Nød.
Den milde Frelser i det Høje
Jer lønne med sin Naade sød.
Lev alle vel i Jesu Navn!
Gud lad os samles i hans Favn!

Niels Jespersen og hans Hustru er begravet paa Snejbjerg Kirkegaard, hvor senere adskillige af Slægten har fundet det sidste Hvilested.

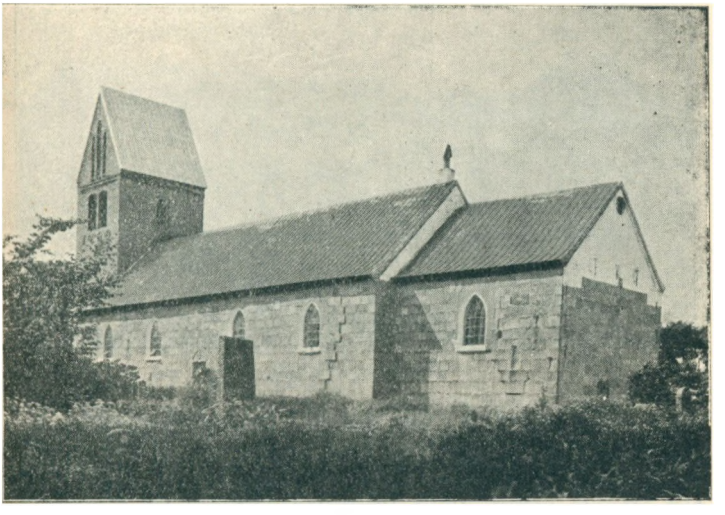

Snejbjerg Kirke.

Børn og Børnebørn.

Engang Niels Jespersen besøgte Slægten i Bølling, skal han have sagt: »A haar ni ægteføj Baen, o de skuld gjan føres godt an.« En Datter døde som helt ung: men de andre kom, paa en enkelt nær, alle i ret gode Stillinger. Som en fælles Over-

skrift over deres Liv og Virke kan man passende sætte: Flid, Nøjsomhed og Gudsfrygt. Hver paa sit Omraade har udført et godt Arbejde og naaede frem til jævn Velstand. Med Undtagelse af den ene Søn, der døde forholdsvis ung og ugift, havde de alle en stor Børneflok, som de søgte at lære de samme gode Dyder. Fælles for dem er det ogsaa, at de naaede en meget høj Alder. Det ses af Li-

Toustrup (1907).

sten over Fadderne, at der var Forbindelse mellem Slægtens spredte Grene. Enten var det Familien fra Egeris Mølle eller dem fra Bølling og Fjelstervang, man træffer som Faddere, naar der var Barnedaab i Vorgod og senere i Toustrup, og fra Toustrup har de vel gjort Gengæld.

I. Thyge Peder Nielsen,

født i Vorgod 22. Aug. 1822; hjemmedøbt samme Dag og fremstillet 29. Sept. s. A. Da han blev opkaldt efter Bedstefaderen i Egeris Mølle, var det

naturligt, at det var Familien derfra, som stod Faddere. Thyge P. Nielsen overtog Fødegaarden i 1852, selv om Skødet først blev udstedt i 1853. Den 7. Maj 1852 holdt han Bryllup med Ane Kirstine Jensdatter, der var født i Nørgaard i Snejbjerg 21. Juli 1827, Datter af Gaardmand Jens Jensen Spandberg og Hustru Karen Nielsdatter af Snejbjerg. Thyge Toustrup, som hans Kendingsnavn var, havde Toustrup til 1. April 1895, da han afstod den til Sønnen Jens Thygesen. Thyge Toustrup flyttede til Herning. Ane Kirstine døde 22. Okt. 1905, og Thyge Toustrup døde 14. Dec. 1909. De er begravet paa Herning Kirkegaard.

Børn:

1. Niels Christian Thygesen, født 26. Marts 1854.
2. Jens Peder Thygesen, født 5. Aug. 1855 (død 25. Aug. 1855).
3. Birgithe Sophie Thygesen, født 4. Nov. 1856.
4. Karen Thygesen, født 30. Sept. 1857.
5. Jens Nørgaard Thygesen, født 15. Juni 1859 (død 12. April 1860).
6. Jens Nørgaard Thygesen, født 26. Nov. 1860 (død 27. Aug. 1861).
7. Mette Marie Thygesen, født 2. Dec. 1861.
8. Henrik Christian Thygesen, født 18. Nov. 1862.
9. Mads Christian Thygesen, født 18. Sept. 1863 (død 20. Sept. 1863).
10. Peder Thygesen, født 28. Sept. 1864.
11. Jens Thygesen, født 14. Nov. 1865.
12. Frederik Thygesen, født 14. Nov. 1865.
13. Ane Thygesen, født 11. Dec. 1867.
14. Kirsten Thygesen, født 17. Januar 1869.
15. Ane Kirstine Thygesen, født 29. Aug. 1870.

II. Sidsel Nielsdatter,

født i Vorgod 11. Marts 1824. Hjemmedøbt samme Dag; fremstillet 19. April s. A. Familien fra Fjelstervang var Faddere. 1852, den 5. November, blev hun gift med Ungkarl Niels Christian Jensen, Søn af Gmd. Jens Jensen, Nørgaard, og Hustru Karen Nielsdatter. Der var altsaa dobbelt Svogerskab mellem dette Par og Parret i Toustrup. Niels Chr. Jensens boede først i Snejbjerg. Antagelig i 1865 flyttede de til Sønder Vejen i Rind, idet Niels Chr. J. gjorde et Mageskifte med Broderen Svenning Jensen, som boede i S. Vejen. Ejendommen i S. Vejen blev sat til 2000 Rdl. og Ejendommen i Snejbjerg til 1650 Rdl. Mageskiftebrevet er tinglæst 21. Marts 1868. Niels Chr. Jensen døde 29. Juli 1879. Sidsel opholdt sig senere hos Svigersønnen Jens Abildtrup i Barde. Paa sine gamle Dage flyttede hun til Datteren og Svigersønnen i Hedegaard i Vinding, og der døde hun 16. Aug. 1914. Begravet paa Vinding Kirkegaard.

Børn:

1. Karen Nørgaard Nielsen, født 26. Febr. 1853.
2. Birgithe Sophie Nielsen, født 24. Aug. 1854.
3. Mette Kirstine Nielsen, født 20. Okt. 1855.
4. Ane Kirstine Nielsen, født 5. Juli 1857 (død 1. April 1860).
5. Sidsel Kathrine Nielsen, født 1. Marts 1859.
6. Jensine Nielsen, født 7. August 1860.
7. Ane Kirstine Nielsen, født 23. Sept. 1863.
8. Anne Marie Nielsen, født 20. Febr. 1866.
9. Niels Peder Nielsen, født 24. Juni 1867.

III. Mette Kirstine Nielsdatter.

født i Vorgod 10. April 1826. Døbt i Hjemmet samme Dag; fremstillet 25. Maj 1826. Fadderne

var Familien fra Egeris Mølle. Hun døde 13. Juni 1843, 17 Aar gl.

IV. Johanne Kirstine Nielsdatter

født i Vorgod 21. Maj 1828. Fremstillet 29. Juni 1828. Familien fra Bølling var Faddere. Den 13. April 1853 blev hun gift med Husmand og Dannebrogsmand Anders Larsen af Sønder Vejen i Rind. Han var Søn af Gmd. Lars Pedersen og Hustru Kirsten Marie Henriksdatter. Født 6. Dec. 1823 i S. Vejen. Anders Larsen (Vejen) deltog som Dragon i Treaarskrigen. Han skal da have reddet sin Ritmester, og da han selv blev omringet af tre fjendtlige Dragoner, huggede han sig igennem. For udvist Mod og Tapperhed blev han udnævnt til Dannebrogsmand.

Johanne Kirstine og Anders Vejen*).

Anders Vejens boede de første Aar i S. Vejen; men 1857 købte han af Svigerfaderen en Parcel fra Toustrup, Matrikel Nr. 1 h af Toustrup og Nr. 25 ib Snejbjerg; Hartkorn 4 Skp. 1¾ Alb.; Købesum 600 Rdl. Anders Vejen var i mange Aar Medlem af Snejbjerg Sogneraad, og var i det hele en anset

*) Billedet laant fra Sulkjærs Bog „Snejbjerg Sogn".

Mand. Han skal især have talt Smaafolks Sag i Sogneraadet*).

De afstod Ejendommen i Toustrup 1904 og henlevede deres sidste Dage som Aftægtsfolk i Dalsgaard. A. V. døde 1. Maj 1907 og Johanne Kirstine 9. Novbr. 1920. De er begravet paa Snejbjerg Kirkegaard.

Børn:

1. Kirsten Marie Andersen, født 15. Juli 1853.
2. Lars Vejen Andersen, født 7. April 1855.
3. Birgithe Sophie Andersen, født 15. Marts 1856 (død som Barn).
4. Mette Kirstine Andersen, født 11. Febr. 1859.
5. Niels Toustrup Andersen, født 2. Jan. 1861 (død 15. Februar 1861).
6. Niels Toustrup Andersen, født 9. Jan. 1862.
7. Birgithe Sophie Andersen, født 10. Maj 1864.
8. Jens Vejen Andersen, født 31. Dec. 1866.
9. Ane Johanne Andersen, født 10. Sept. 1869.

V. Jesper Nielsen

er født i Vorgod 27. Nov. 1830; døbt i Vorgod Kirke 5. Dec. 1830. Han tjente i sine unge Dage paa Tanderup. 28. April 1855 blev han gift med Louise Sophie Ringe, født 19. Dec. 1832 i Snejbjerg, Datter af daværende Avlsforvalter paa Tanderup Christian Jürgen Ringe og Hustru Frederikke Cathrine Sophie Brøllund. De boede den Gang i et Hus i Krogstrup. Chr. Ringe var fra Flensborgegnen, hvor Familien Ringe var ret udbredt. Han købte senere Nørre Vejen i Rind Sogn. Fader har vel nok overtaget Nørre Vejen ved sit Giftermaal 1855; men Skødet er dog først udstedt 10. Januar

*) J. C. Sulkjær: „Snejbjerg Sogn II".

1857. Ejendommen bestod da af Matr. Nr. 1 a og 1 c. Hartkorn 1 Td. 2 Skp. 1 Fdk. 3¾ Alb.; Købesummen var 1200 Rigsdaler. Fader solgte et Par Parceller fra Gaarden. En Del af Gaardens Jorder var Hede; men den blev i Aarenes Løb opdyrket, ligesom Fader ogsaa ombyggede Gaarden (delvis to Gange).

Faders første Hustru døde 12. April 1876 og blev begravet paa Rind Kirkegaard. Den 6. Oktober 1876 holdt Fader og Moder Bryllup. Moder var født i Vestertredie i Lem Sogn ved Ringkøbing 4. Maj 1845, Datter af Smed Peder Nygaard og Hustru Kirstine. Fader ejede Nørre Vejen til 1902, da han afstod den til Svigersønnen Søren Sørensen. Mine Forældre boede et Par Aars Tid i et nyopført Hus ved Gaarden. Men 1905 købte de et Hus i Vestergade, Herning. Der boede de til deres Død. Fader døde 24. Februar 1922, og Moder døde 5. September 1926. De blev begravet paa Rind Kirkegaard.

Børn af første Ægteskab:

1. Niels Jespersen, født 2. Jan. 1856.
2. Christian Ringe Jespersen, født 25. Marts 1858.
3. Frederich Carl Jespersen, født 17. Sept. 1860.
4. Birthe Sophie Jespersen, født 30. Jan. 1863.
5. Ane Johanne Jespersen, født 22. Febr. 1865.
6. Peder Ludvig Jespersen, født 23. Juli 1868.
7. Cathrine Constance Jespersen, født 19. Febr. 1870 (død 8. Juni 1876).
8. Mette Kirstine Jespersen, født 12. Aug. 1872.
9. Maren Jespersen, født 3. Okt. 1874.

Børn af andet Ægteskab:

10. Peder Nygaard Jespersen, født 5. Juni 1877.
11. Ludvig Sophus Jespersen, født 16. Marts 1883.

12. Louise Sophie Jespersen, født 25. April 1885.
13. Kirstine Jespersen, født 16. Jan. 1887.

VI. Niels Christian Nielsen,

født i Vorgod 14. Dec. 1832. Han var Avlskarl i Sinding Mølle og blev 27. Nov. 1862 gift med Kirstine Stausbøll, Datter af Mølleejer Mads Larsen Stausbøll. Hun var født i Sinding Mølle 2. Juni 1838. Med hende fik han Gaarden og Møllen. Han skulde svare Aftægt til Svigermoderen: »Forsvarlig Spise, Drikke, Lys, Varme, Husly, Klæder, Vadsk, Pleje og Opvartning, lige saa godt, som han det selv nyder.« I 1878 byttede han Møllen bort og fik i Stedet Ejsingkær i Vildbjerg. Denne store Gaard var da noget forfalden og ude af Stil; men Niels Chr. Nielsen fik Skik paa den. Han forstod at faa noget bestilt (det samme kan siges om hans Søskende), og de blev ved længe om Aftenen, saa det var et Mundheld paa Egnen, naar Folk saa Maanen paa Himlen: »Der har vi Ejsingkærs Sol«*).

Siden afstod Niels Chr. Nielsen Gaarden til Sønnen Mads Stausbøll. Selv byggede han en mindre Gaard, Overkær, paa Marken og boede der i nogle Aar. Denne Gaard solgte han, og de flyttede til Herning, hvor de boede i mange Aar. Da var Kirstine Stausbøll dog forlængst død, nemlig 21. Febr. 1884, og han var gift anden Gang med Birte Kirstine Kølbæk, født i Asbjerg 27. Febr. 1840. Hun døde i Herning 13. Maj 1920. Niels Chr. Nielsen døde hos en Datter i Najbjerg i Timring 16. Jan. 1922. Begravet i Vildbjerg.

*) Om Ejsingkær og Niels Chr. Nielsen kan læses mere udførligt i Konrad Understrups Bog „Vildbjerg Sogn".

Børn:

1. Mads Stausbøll Nielsen, født 24. Juni 1863.
2. Birgithe Sophie Nielsen, født 17. Marts 1865.
3. Charlotte Kirstine Nielsen, født 20. April 1867 (død 21. Juni 1869).
4. Nielsine Nielsen, født 15. Maj 1869.
5. Charles Ludvig Nielsen, født 19. Marts 1871 (død 16. Nov. 1891).
6. Charlotte Kirstine Nielsen, født 12. Okt. 1873.
7. Kathrine Kirstine Nielsen, født 19. Okt. 1875.
8. Mine Marie Nielsen, født 6. Sept. 1877.

Disse Børn er alle født i Sinding Mølle. Paa Ejsingkær fødtes to Børn, der døde som helt spæde.

VIII. Mads Christian Nielsen

blev født i Toustrup 16. Maj 1835. Døbt 8. Juni s. A. Familien fra Egeris Mølle og Vium var Faddere. Mads Toustrup, som han gerne kaldtes, blev gift med Kirsten Knudsen, Datter af Gmd. Peder Knudsen, Snejbjerg. Hun var født 30. Dec. 1840. Den 6. Oktober 1860 udstedte Peder Knudsen Skøde paa Gaarden Matr. Nr. 7 a og 12 a, Hartkorn 1 Td. 2 Skp. $^3/_4$ Alb., til Datteren for Købesum 600 Rdl. og Aftægt til Sælgeren. Ved sit Giftermaal blev Mads Toustrup Ejer af Gaarden. Peder Knudsen flyttede til et Aftægtshus paa Marken, og der var en lille Jordlod, som Køberen skulde drive. Aftægten bestod for øvrigt af: 1 Lisp. tør Flæsk uden Ben, som lagres inden Jul; 1 Lisp. tør Fisk, halvt Torsk og halvt Skader, som leveres i Juni Maaned; $^1/_2$ Lisp. sød Ost, som leveres den 1. Juli; 1 Pund Ister, som leveres i Oktober; 6 Pund Kaffe, 6 Pund brunt Sukker, 6 Pund Cikorie og 6 Rdl. til Salt, Humle og Tobak. 8 Rdl. til Pigeløn. Noget Hø, 8 Læs Klyne og 2 Traver Lyng. Mads Toustrup

var en Aarrække Medlem af Snejbjerg Sogneraad. Han havde Gaarden til 1899, da han afstod den til Sønnen Jens Chr. Toustrup. Mads Toustrup døde 5. Dec. 1902; hans Hustru døde 2. Dec. 1917. De er begravet paa Snejbjerg Kirkegaard.

Børn:

1. Peder Nielsen, født 6. Aug. 1862.
2. Niels Christian Nielsen, født 22. April 1864.
3. Niels Peder Nielsen, født 27. Febr. 1866.
4. Birgithe Sophie Nielsen, født 28. Juni 1868.
5. Sidsel Cathrine Nielsen, født 15. Juni 1870.
6. Jens Christian Nielsen, født 13. Dec. 1871.
7. Jens Østergaard Nielsen, født 26. Dec. 1873.
8. Mette Kirstine Nielsen, født 9. Okt. 1874.
9. Ane Nielsen, født 24. Dec. 1875.
10. Lovise Nielsen, født 27. Okt. 1876.
11. Niels Christian Nielsen, født 23. Marts 1881.

VIII. Anders Nielsen,

født i Toustrup 24. Sept. 1837. Han var ugift og havde ikke nogen selvstændig Stilling. Den 21. Nov. 1885 døde han, 48 Aar gl. Begravet paa Snejbjerg Kirkegaard.

IX. Peder Jespersen,

født i Toustrup 29. April 1840. Døbt 31. Maj s. A. Naar han ikke fik samme Efternavn som sine Søskende, skyldes det nok en ny Lovbestemmelse om Efternavne, og den har Præsten rimeligvis misforstaaet. P. Toustrup var med i Krigen 1864. I sine yngre Dage kom han meget ud paa Handelen. Han var paa Sjælland som Uldhandler, og der lærte han sin Kone at kende. Det var Karen Marie Jensen, Datter af Jens Frederik Jensen og Hustru Sofie i Skellingsted Kro, Skamstrup-Frydendal Kommune.

De blev gift 1877. Sammen med Jens Blaabjerg drev P. Toustrup Handel med Svin og Stude i »æ Sønden«. Pengene førte de hjem i en saakaldet »Kat«.

I 1877 købte P. Toustrup Kjærsgaard, som han havde i 5 Aar, hvorefter han købte Gaarden Toftgaard i Snejbjerg By. Han var Sognefoged i nogle faa Aar; men da hans Syn var svækket, søgte han om at blive fritaget, og det blev bevilget. Det var i Provisorietiden. I Foraaret 1907 solgte P. Toustrup Toftgaard og flyttede til Herning. Ved kgl. Bevilling af $^{19}/_{2}$ 1903 havde han faaet Tilladelse til at føre Familienavnet Toustrup, og Børnene, der havde Navnet Pedersen, fik ogsaa Toustrup som Slægtsnavn.

Peder Toustrup døde i Herning 9. Okt. 1913, og hans Hustru døde som den sidste af dette Slægtled 19. Maj 1929. De er begravet paa Snejbjerg Kirkegaard.

Børn:

1. Sofie Dorthea Toustrup, født 10. Febr. 1879.
2. Jens Kjærsgaard Toustrup, født 29. Okt. 1880.
3. Niels Toustrup, født 19. Sept. 1882 (død 17. April 1884).
4. Niels Toustrup, født 25. Febr. 1885.
5. Bertel Sofus Toustrup, født 31. Dec. 1887.
6. Blandine Marie Toustrup, født 4. Febr. 1890.
7. Lovise Kirstine Toustrup, født 3. Dec. 1891.
8. Peder Carl Kristian Toustrup, født 19. Juni 1893.
9. Johannes Piilmann Toustrup, født 9. Maj 1895 (død 19. April 1916).

De gamle flyttede ikke langt fra Hjemstavnen. Til en Tid var det forbudt i Loven om Stavnsbaandet. Men selv da dette Baand ikke længere hindrede Flytning, blev Folk dog ved at holde sig i Nærheden af det Sted, hvor deres Vugge havde staaet.

Vi ser det ogsaa med vor Slægt. Den boede i Bølling, og længere end til et Nabosogn flyttedes der sjældent. Ogsaa det sidst omtalte Slægtled, det, hvoraf alle nu er døde, holdt sammen i Nærheden af det gamle Hjem. 4 Søskende boede i Snejbjerg, de andre 3 i Vildbjerg og Rind. De saa Herning vokse op fra ingenting til en stor Købstad. Fire Brødre henlevede deres sidste Aar i denne By.

Slægt efter Slægt er segnet hen.

De yngre Led af Slægten er blevet spredt ud over Landets forskellige Egne. Enkelte er havnet hinsides Atlanten. Stadig bor dog de fleste i Nærheden af de gamle Slægtsarner.

Slægten spredes.

Baandet bliver spinklere.

Men vi vil værne om Slægtsarven:

Minderne.

2. HEFTE

Hvis 1. Hefte finder god Modtagelse, vil der [illegible]mme et 2. Hefte, indeholdende den yngre Slægt og maaske enkelte Tilføjelser til den ældre Slægt.

---

1. Hefte kan bestilles pr. Brevkort hos Lærer L. S. Jespersen, Sdr. Vilstrup Skole pr. Eltang, eller ved at indsende Kr. 1,10 paa Postgirokonto 37587 efter samme Adresse.